

SLO Leerdoelenkaart geschiedenis: gedifferentieerde beheersingsniveaus voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs

Kern	Leerdoel	Subkern	Niveau BB	Niveau KGT	Niveau havo	Niveau vwo	Kerdoelen toegepast bij vmbo	Kerdoelen toegepast bij havo-vwo
1. Jagers en boeren (tot -3000 v C)	1. Je plaatst historische gebeurtenissen, ontwikkelingen, verschijnselen en (handelingen en gedachten van) personen in de tijd van jagers en boeren (-3000 v C) en je geeft er betekenis aan.	1.1. De levenswijze van jagers en verzamelaars.	1.1.1. Je beschrijft hoe jagers-verzamelaars leefden.	1.1.1. Je legt uit waarom jagers-verzamelaars nomaden waren.	1.1.1. Je legt uit waarom jagers-verzamelaars nomaden waren.	1.1.1. Je legt uit waarom jagers-verzamelaars nomaden waren.	37, 42	37, 42
			n.v.t.	n.v.t.	1.1.2. Je legt uit dat het ontbreken van schriftelijke bronnen in de prehistorie van belang is voor onze kennis van deze tijd.	1.1.2. Je legt uit dat het ontbreken van schriftelijke bronnen in de prehistorie van belang is voor onze kennis van deze tijd.	37, 42	37, 42
		1.2. Het ontstaan van landbouw en landbouwsamenlevingen	1.2.1. Je herkent veranderingen in de samenleving als gevolg van de agrarische revolutie in voorbeelden.	1.2.1. Je beschrijft veranderingen die het gevolg waren van de agrarische revolutie.	1.2.1. Je legt veranderingen uit die het gevolg waren van de agrarische revolutie.	1.2.1. Je legt veranderingen uit die het gevolg waren van de agrarische revolutie.	37, 42	37, 42
			n.v.t.	n.v.t.	1.2.2. Je beschrijft hoe de boeren dachten over het leven na de dood.	1.2.2. Je beschrijft hoe de boeren dachten over het leven na de dood.	37, 42	37, 42
1.3. Het ontstaan van de eerste stedelijke gemeenschappen.	n.v.t.	n.v.t.	1.3.1. Je beschrijft politieke, economische en sociale veranderingen die het gevolg waren van het ontstaan van stedelijke gemeenschappen.	1.3.1. Je legt politieke, economische en sociale veranderingen uit die het gevolg waren van het ontstaan van stedelijke gemeenschappen.	37, 42	37, 42		
2. Grieken en Romeinen (-3000 v. Chr. - 500 na Chr.)	2. Je plaatst historische gebeurtenissen, ontwikkelingen, verschijnselen en (handelingen en gedachten van) personen in de tijd van Grieken en Romeinen (3000 v.Chr - 500 n.Chr.) en je geeft er betekenis aan.	2.1. Burgerschap en wetenschappelijk denken in de Griekse stadstaat.	n.v.t.	n.v.t.	2.1.1. Je herkent het verschil tussen een mythologische en een rationeel-wetenschappelijke verklaring van de wereld.	2.1.1. Je legt het verschil uit tussen een mythologische en een rationeel-wetenschappelijke verklaring van de wereld.	37, 43	37, 43
			n.v.t.	n.v.t.	2.1.1. Je noemt verschillen en overeenkomsten tussen de Atheense democratie en de huidige vorm van democratie in Nederland.	2.1.1. Je vergelijkt de Atheense democratie met de huidige vorm van democratie in Nederland.	37, 43	37, 43
		2.2. De verspreiding van de Griekse Romeinse cultuur en de confrontatie met de Germaanse cultuur.	2.2.1. Je herkent voorbeelden van de Griekse en Romeinse bouwkunst en beeldhouwkunst.	2.2.1. Je geeft voorbeelden van de Griekse en Romeinse bouwkunst en beeldhouwkunst.	2.2.1. Je geeft voorbeelden van de Griekse en Romeinse bouwkunst en beeldhouwkunst.	2.2.1. Je geeft voorbeelden van de Griekse en Romeinse bouwkunst en beeldhouwkunst.	37, 43	37, 43
			2.2.2. Je herkent voorbeelden van de wederzijdse beïnvloeding van de Grieks- Romeinse en de Germaanse cultuur.	2.2.2. Je herkent voorbeelden van de wederzijdse beïnvloeding van de Grieks- Romeinse en de Germaanse cultuur.	2.2.2. Je herkent voorbeelden van de uitwisseling van de Grieks- Romeinse en de Germaanse cultuur.	2.2.2. Je geeft voorbeelden van de uitwisseling van de Grieks- Romeinse en de Germaanse cultuur.	37, 43	37, 43
		2.3. Het christendom in het Romeinse Rijk: van verboden tot enig toegestane godsdienst.	n.v.t.	n.v.t.	2.3.1. Je beschrijft hoe het christendom ontstond.	2.3.1. Je beschrijft hoe het christendom ontstond.	37, 43	37, 43
			2.3.2. Je beschrijft de leer van het christendom in hoofdlijnen.	2.3.2. Je beschrijft de leer van het christendom in hoofdlijnen.	2.3.2. Je beschrijft de leer van het christendom in hoofdlijnen.	2.3.2. Je beschrijft de leer van het christendom in hoofdlijnen.	37, 43	37, 43
2.3.3. Je herkent in voorbeelden hoe het christendom zich in het Romeinse Rijk verspreidde.	2.3.3. Je beschrijft hoe het christendom zich in het Romeinse Rijk kon verspreiden.	2.3.3. Je legt uit hoe het christendom zich in het Romeinse Rijk kon verspreiden.	37, 43	37, 43				
3. Monniken en ridders (500 - 1000)	3. Je plaatst historische gebeurtenissen, ontwikkelingen, verschijnselen en (handelingen en gedachten van) personen in de tijd van monniken en ridders (500 - 1000) en je geeft er betekenis aan.	3.1. De verspreiding van het christendom in Europa.	3.1.1. Je herkent in voorbeelden hoe het christendom zich in Europa verspreidde.	3.1.1. Je geeft voorbeelden van de wijze waarop het christendom zich in Europa verspreidde.	3.1.1. Je geeft voorbeelden van de wijze waarop het christendom zich in Europa verspreidde.	3.1.1. Je legt uit hoe het christendom zich in Europa heeft verspreid.	37, 42, 43	37, 42, 43
			n.v.t.	3.1.2. Je beschrijft hoe de islam ontstond.	3.1.2. Je beschrijft hoe de islam ontstond.	3.1.2. Je beschrijft hoe de islam ontstond.	37, 42, 43	37, 42, 43
		3.2. Ontstaan en verspreiding van de islam.	3.2.1. Je herkent de leer van de islam in voorbeelden.	3.2.1. Je beschrijft de leer van de islam in hoofdlijnen.	3.2.1. Je beschrijft de leer van de islam in hoofdlijnen.	3.2.1. Je beschrijft de leer van de islam in hoofdlijnen.	37, 42, 43	37, 42, 43
			3.2.2. Je beschrijft de verspreiding van de islam.	3.2.2. Je beschrijft hoe de islam zich verspreidde.	3.2.2. Je beschrijft hoe de islam zich verspreidde.	3.2.2. Je beschrijft hoe de islam zich verspreidde.	37, 42, 43	37, 42, 43
		3.3. Hofstelsel en horigheid.	3.3.1. Je herkent het hofstelsel en horigheid in voorbeelden.	3.3.1. Je beschrijft het hofstelsel en horigheid.	3.3.1. Je beschrijft de agrarische samenleving aan de hand van het hofstelsel en het verschijnsel horigheid.	3.3.1. Je beschrijft de agrarische samenleving aan de hand van het hofstelsel en het verschijnsel horigheid.	37, 42, 43	37, 42, 43
		3.4. De verhouding tussen heer en vazal.	n.v.t.	n.v.t.	3.4.1. Je beschrijft het feodale stelsel.	3.4.1. Je beschrijft het feodale stelsel.	37, 42, 43	37, 42, 43
4. Steden en staten (1000 - 1500)	4. Je plaatst historische gebeurtenissen, ontwikkelingen, verschijnselen en (handelingen en gedachten van) personen in de tijd van steden en staten (1000 - 1500) en je geeft er betekenis aan.	4.1. De strijd tussen kerk en staat.	n.v.t.	n.v.t.	4.1.1. Je herkent het karakter van de strijd tussen kerk en staat in voorbeelden.	4.1.1. Je legt de strijd tussen kerk en staat uit aan de hand van voorbeelden.	37, 42, 44	37, 42, 44
		4.2. Opkomst van handel en ontstaan van steden.	4.2.1. Je herkent de opkomst van handel en het ontstaan van steden in voorbeelden.	4.2.1. Je herkent de opkomst van handel en het ontstaan van steden in voorbeelden.	4.2.1. Je beschrijft de opkomst van handel en het ontstaan van steden.	4.2.1. Je beschrijft de opkomst van handel en het ontstaan van steden.	37, 42, 44	37, 42, 44
		4.3. Opkomst van de stedelijke burgerij en toenemende zelfstandigheid van steden.	4.3.1. Je herkent de samenstelling van de stedelijke burgerij in voorbeelden.	4.3.1. Je beschrijft de samenstelling van de stedelijke burgerij.	n.v.t.	n.v.t.	37, 42, 44	37, 42, 44
			n.v.t.	4.3.2. Je legt uit waarom de steden zelfstandiger werden t.o.v. de adel.	4.3.2. Je legt uit waarom de steden zelfstandiger werden t.o.v. de adel.	4.3.2. Je legt uit waarom de steden zelfstandiger werden t.o.v. de adel.	37, 42, 44	37, 42, 44
		4.4. Het begin van staatsvorming en centralisatie	4.4.1. Je beschrijft het ontstaan van staten aan de hand van een voorbeeld (bijvoorbeeld Nederland).	4.4.1. Je beschrijft het ontstaan van staten aan de hand van een voorbeeld (bijvoorbeeld Nederland).	4.4.1. Je beschrijft het ontstaan van staten en de politiek van centralisatie aan de hand van een voorbeeld.	4.4.1. Je beschrijft het ontstaan van staten en de politiek van centralisatie.	37, 42, 44	37, 42, 44
		5. Ontdekkers en hervormers (500 - 1600)	5. Je plaatst historische gebeurtenissen, ontwikkelingen, verschijnselen en (handelingen en gedachten van) personen in de tijd van ontdekkers en hervormers (1500 -1600) en je geeft er betekenis aan.	5.1. Veranderend mens- en wereldbeeld in de Renaissance.	n.v.t.	n.v.t.	5.1.1. Je herkent het veranderend mens- en wereldbeeld in de Renaissance in voorbeelden.	5.1.1. Je legt aspecten van het veranderend mens- en wereldbeeld in de Renaissance uit.
5.2. Het begin van de overzeese Europese expansie.	5.2.1. Je herkent motieven voor de ontdekkingsreizen in voorbeelden.			5.2.1. Je herkent motieven voor de ontdekkingsreizen in voorbeelden.	5.2.1. Je herkent motieven voor de ontdekkingsreizen in voorbeelden.	5.2.1. Je legt motieven voor de ontdekkingsreizen uit.	37, 43	37, 43
	5.2.2. Je herkent voorbeelden uit de eerste fase van de Europese expansie.			5.2.2. Je herkent voorbeelden uit de eerste fase van de Europese expansie.	5.2.2. Je beschrijft voorbeelden uit de eerste fase van de Europese expansie.	5.2.2. Je beschrijft voorbeelden uit de eerste fase van de Europese expansie.	37, 43	37, 43
5.3. De Reformatie en de splitsing in de christelijke kerk.	5.3.1. Je herkent denkbeelden van de Reformatie in een voorbeeld.			5.3.1. Je herkent denkbeelden van de Reformatie in een voorbeeld.	5.3.1. Je legt denkbeelden van de Reformatie uit aan de hand van een voorbeeld.	5.3.1. Je legt denkbeelden van de Reformatie uit.	37, 43	37, 43
	n.v.t.			5.3.2. Je herkent gevolgen van de splitsing van de christelijke kerk.	5.3.2. Je herkent gevolgen van de splitsing van de christelijke kerk.	5.3.2. Je legt de gevolgen van de splitsing van de christelijke kerk uit.	37, 43	37, 43
5.4. De Opstand en het ontstaan van een onafhankelijke Nederlandse staat.	5.4.1. Je beschrijft in hoofdlijnen hoe de Opstand in een onafhankelijke Nederlandse staat resulteerde.			5.4.1. Je beschrijft in hoofdlijnen hoe de Opstand in een onafhankelijke Nederlandse staat resulteerde.	5.4.1. Je legt in hoofdlijnen uit hoe de Opstand in een onafhankelijke Nederlandse staat resulteerde.	5.4.1. Je legt in hoofdlijnen uit hoe de Opstand in een onafhankelijke Nederlandse staat resulteerde.	37, 43	37, 43

SLO Leerdoelenkaart geschiedenis: gedifferentieerde beheersingsniveaus voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs

Kern	Leerdoel	Subkern	Niveau BB	Niveau KGT	Niveau havo	Niveau vwo	Kerdoelen toegepast bij vmbo	Kerdoelen toegepast bij havo-vwo
6. Regenten en vorsten (1600 - 1700)	6. Je plaatst historische gebeurtenissen, ontwikkelingen, verschijnselen en (handelingen en gedachten van) personen in de tijd van regenten en vorsten (1600 - 1700) en je geeft er betekenis aan.	6.1. Ontstaan van handelskapitalisme en begin van een wereldeconomie.	6.1.1. Je herkent de overzeese expansie en het begin van een wereldeconomie aan de hand van de VOC.	6.1.1. Je beschrijft de overzeese expansie en het begin van een wereldeconomie.	6.1.1. Je legt een relatie tussen overzeese expansie, het ontstaan van handelskapitalisme en het begin van een wereldeconomie.	6.1.1. Je legt een relatie tussen overzeese expansie, het ontstaan van handelskapitalisme en het begin van een wereldeconomie.	37, 42, 44, 46, 47	37, 42, 44, 46, 47
		6.2. Burgerlijk bestuur en stedelijke cultuur in Nederland.	6.2.1. Je herkent in voorbeelden hoe de Nederlandse staatsinrichting zich onderscheidde van die in andere landen.	6.2.1. Je beschrijft waarin de Nederlandse staatsinrichting zich onderscheidde van die andere landen.	6.2.1. Je legt uit waarin de Nederlandse staatsinrichting zich onderscheidde van andere landen.	6.2.1. Je legt uit waarin de Nederlandse staatsinrichting zich onderscheidde van andere landen.	37, 42, 44, 46, 47	37, 42, 44, 46, 47
			6.2.2. Je herkent burgerlijk bestuur en stedelijke cultuur in Nederland in voorbeelden.	6.2.2. Je beschrijft burgerlijk bestuur en stedelijke cultuur in Nederland met voorbeelden.	6.2.2. Je geeft voorbeelden van burgerlijk bestuur en stedelijke cultuur in Nederland.	6.2.2. Je geeft voorbeelden van burgerlijk bestuur en stedelijke cultuur in Nederland.	37, 42, 44, 46, 47	37, 42, 44, 46, 47
		6.3. Het streven van vorsten naar absolute macht.	6.3.1. Je herkent kenmerken van het absolutisme in een voorbeeld.	6.3.1. Je beschrijft kenmerken van het absolutisme.	6.3.1. Je beschrijft kenmerken van (het streven van vorsten naar) absolute macht aan de hand van een voorbeeld en je herkent dit in voorbeelden.	6.3.1. Je legt (het streven van vorsten naar) absolute macht uit aan de hand van voorbeelden.	37, 42, 44, 46, 47	37, 42, 44, 46, 47
6.4. De wetenschappelijke revolutie.	n.v.t.	n.v.t.	6.4.1. Je herkent het nieuwe (revolutionaire) wetenschappelijke denken in voorbeelden/bronnen.	6.4.1. Je illustreert kenmerken van het nieuwe (revolutionaire) wetenschappelijke denken met voorbeelden.	37, 42, 44, 46, 47	37, 42, 44, 46, 47		
7. Pruiken en revoluties (1700 - 1800)	7. Je plaatst historische gebeurtenissen, ontwikkelingen, verschijnselen en (handelingen en gedachten van) personen in de tijd van pruiken en revoluties (1700 - 1800) en je geeft er betekenis aan.	7.1. Het denken over staat en maatschappij in de Verlichting.	n.v.t.	n.v.t.	7.1.1. Je herkent denkbeelden van de Verlichting op het gebied van politiek, godsdienst en sociale verhoudingen in voorbeelden.	7.1.1. Je legt denkbeelden van de Verlichting op het gebied van politiek, godsdienst en sociale verhoudingen uit.	37, 44, 47	37, 44, 47
		7.2. Slavenarbeid op plantages en de opkomst van het abolitionisme.	7.2.1. Je herkent slavernij en slavenhandel in voorbeelden.	7.2.1. Je beschrijft voorbeelden van slavernij en slavenhandel.	7.2.1. Je legt een relatie tussen slavenhandel en slavenarbeid op plantages.	7.2.1. Je legt een relatie tussen slavenhandel en slavenarbeid op plantages.	37, 44, 47	37, 44, 47
			7.2.2. Je herkent motieven tegen slavernij en slavenhandel in voorbeelden.	7.2.2. Je beschrijft motieven voor afschaffing van slavernij en slavenhandel.	7.2.2. Je legt een relatie tussen het abolitionisme en het verlichtingsdenken.	7.2.2. Je legt een relatie tussen het abolitionisme en het verlichtingsdenken.	37, 44, 47	37, 44, 47
7.3. Het streven naar grondrechten en naar politieke invloed van de burgerij in de Franse en Bataafse revolutie.	7.3.1. Je herkent voorbeelden van grondrechten en toenemende politieke invloed van de burgerij in de Franse en Bataafse revolutie.	7.3.1. Je herkent voorbeelden van grondrechten en toenemende politieke invloed van de burgerij in de Franse en Bataafse revolutie.	7.3.1. Je legt een relatie tussen het Verlichtingsdenken en het streven naar grondrechten en politieke invloed van de burgerij in de Franse en Bataafse revolutie.	7.3.1. Je legt een relatie tussen het Verlichtingsdenken en het streven naar grondrechten en politieke invloed van de burgerij in de Franse en Bataafse revolutie.	37, 44, 47	37, 44, 47		
8. Burgers en stoommachines (1800 - 1900)	8. Je plaatst historische gebeurtenissen, ontwikkelingen, verschijnselen en (handelingen en gedachten van) personen in de tijd van burgers en stoommachines (1800 -1900) en je geeft er betekenis aan.	8.1. De industriële revolutie en de opkomst van emancipatiebewegingen.	8.1.1. Je herkent de belangrijkste kenmerken van de industriële revolutie in voorbeelden.	8.1.1. Je beschrijft de belangrijkste kenmerken van de industriële revolutie.	8.1.1. Je beschrijft de belangrijkste kenmerken van de industriële revolutie.	8.1.1. Je beschrijft de belangrijkste kenmerken van de industriële revolutie.	35, 36, 37, 38	35, 36, 37, 38
			n.v.t.	n.v.t.	8.1.2. Je beschrijft de gevolgen van de industriële revolutie voor de werk en leefomstandigheden van de arbeiders.	8.1.2. Je beschrijft de gevolgen van de industriële revolutie voor de werk en leefomstandigheden van de arbeiders.	35, 36, 37, 38	35, 36, 37, 38
			8.1.3. Je herkent de relatie tussen de industriële revolutie en emancipatiebewegingen in voorbeelden.	8.1.3. Je legt een relatie tussen de industriële revolutie en emancipatiebewegingen.	8.1.3. Je legt een relatie tussen de industriële revolutie en emancipatiebewegingen.	8.1.3. Je legt een relatie tussen de industriële revolutie en emancipatiebewegingen.	35, 36, 37, 38	35, 36, 37, 38
		8.2. Ontstaan van een parlementair stelsel en de toename van volksinvloed.	8.2.1. Je legt uit wat een parlementair stelsel is.	8.2.1. Je legt uit wat een parlementair stelsel is.	8.2.1. Je legt een relatie tussen de toename van de invloed van het volk (en een parlementair stelsel) en het Verlichtingsdenken.	8.2.1. Je legt een relatie tussen de toename van de invloed van het volk (en een parlementair stelsel) en het Verlichtingsdenken.	35, 36, 37, 38	35, 36, 37, 38
			8.2.2. Je beschrijft hoe mensen steeds meer politieke invloed kregen.	8.2.2. Je legt uit waardoor mensen steeds meer politieke invloed kregen.	8.2.2. Je legt een relatie tussen de toename van de invloed van het volk (en een parlementair stelsel) en het Verlichtingsdenken en de gevolgen van de industriële revolutie.	8.2.2. Je legt een relatie tussen de toename van de invloed van het volk (en een parlementair stelsel) en het Verlichtingsdenken en de gevolgen van de industriële revolutie.	35, 36, 37, 38	35, 36, 37, 38
		8.3. De politiek- maatschappelijke stromingen nationalisme, liberalisme en socialisme.	n.v.t.	n.v.t.	8.3.1. Je beschrijft kenmerken van liberalisme, socialisme en nationalisme.	8.3.1. Je beschrijft kenmerken van liberalisme, socialisme en nationalisme.	35, 36, 37, 38	35, 36, 37, 38
			n.v.t.	n.v.t.	8.3.2. Je legt een relatie tussen de politiek- maatschappelijke stromingen nationalisme, liberalisme, socialisme en de (gevolgen van) de industriële revolutie.	8.3.2. Je legt een relatie tussen de politiek- maatschappelijke stromingen nationalisme, liberalisme, socialisme en de (gevolgen van) de industriële revolutie.	35, 36, 37, 38	35, 36, 37, 38
		8.4. Het moderne imperialisme.	8.4.1. Je herkent in een voorbeeld dat grondstoffen en afzetmarkten belangrijke aspecten waren van het modern imperialisme.	8.4.1. Je legt een relatie tussen modern imperialisme en grondstoffen en afzetmarkten.	8.4.1. Je legt uit dat toegang tot grondstoffen en afzetmarkten belangrijke aspecten waren van het moderne imperialisme.	8.4.1. Je legt uit dat toegang tot grondstoffen en afzetmarkten belangrijke aspecten waren van het moderne imperialisme.	35, 36, 37, 38	35, 36, 37, 38
			n.v.t.	n.v.t.	8.4.2. Je herkent in een voorbeeld dat nationalisme een belangrijke rol speelde in het modern imperialisme.	8.4.2. Je beschrijft de relatie tussen modern imperialisme en nationalisme.	35, 36, 37, 38	35, 36, 37, 38
		9. Wereldoorlogen (1900 -1950)	9. Je plaatst historische gebeurtenissen, ontwikkelingen, verschijnselen en (handelingen en gedachten van) personen in de tijd van de wereldoorlogen (1900 - 1950) en je geeft er betekenis aan.	9.1. Het totalitaire karakter van het communistisch politiek systeem.	n.v.t.	n.v.t.	9.1.1. Je herkent kenmerken van het totalitarisme in de Sovjet-Unie en Duitsland in voorbeelden.	9.1.1. Je beschrijft kenmerken van het totalitarisme in de Sovjet-Unie en Duitsland.
9.2. Het racistisch en totalitair karakter van het nationaalsocialisme.	9.2.1. Je herkent enkele kenmerken van het totalitaire karakter van het nationaal-socialisme in voorbeelden.			9.2.1. Je geeft voorbeelden van het totalitaire karakter van het nationaal-socialisme.	9.2.1. Je legt het racistisch karakter van het nationaal- socialisme uit.	9.2.1. Je legt het racistisch karakter van het nationaal- socialisme uit.	37, 42, 43, 44, 46, 47	37, 42, 43, 44, 46, 47
	9.2.2. Je geeft een voorbeeld van van het racistische karakter van het nationaal-socialisme.			9.2.2. Je beschrijft het racistische karakter van het nationaal-socialisme.			37, 42, 43, 44, 46, 47	37, 42, 43, 44, 46, 47

SLO Leerdoelenkaart geschiedenis: gedifferentieerde beheersingsniveaus voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs

Kern	Leerdoel	Subkern	Niveau BB	Niveau KGT	Niveau havo	Niveau vwo	Kerdoelen toegepast bij vmbo	Kerdoelen toegepast bij havo-vwo
9. Wereldoorlogen (1900 -1950)	9. Je plaatst historische gebeurtenissen, ontwikkelingen, verschijnselen en (handelingen en gedachten van) personen in de tijd van de wereldoorlogen (1900 - 1950) en je geeft er betekenis aan.	9.3. De economische wereldcrisis.	9.3.1. Je herkent sociale, economische en politieke gevolgen van de economische crisis in voorbeelden.	9.3.1. Je geeft voorbeelden van sociale, economische en politieke gevolgen van de economische crisis.	9.3.1. Je herkent sociale, economische en politieke gevolgen van de economische crisis in voorbeelden.	9.3.1. Je legt sociale, economische en politieke gevolgen van de economische crisis uit.3	37, 42, 43, 44, 46, 47	37, 42, 43, 44, 46, 47
		9.4. De Duitse bezetting en de Jodenvervolgning.	9.4.1 Je herkent voorbeelden van collaboratie en verzet van de Nederlandse bevolking.	9.4.1. Je herkent voorbeelden van collaboratie, verzet en acomodatie van de Nederlandse bevolking.	9.4.1. Je herkent voorbeelden van collaboratie en verzet van de Nederlandse bevolking.	9.4.1. Je beschrijft voorbeelden van collaboratie, verzet en acomodatie van de Nederlandse bevolking.	37, 42, 43, 44, 46, 47	37, 42, 43, 44, 46, 47
			9.4.2. Je beschrijft voorbeelden van de Jodenvervolgning uitmondend in de Endlösung.	9.4.2. Je beschrijft voorbeelden van de Jodenvervolgning uitmondend in de Endlösung.	9.4.2. Je beschrijft de Jodenvervolgning uitmondend in de Endlösung.	9.4.2. Je beschrijft de Jodenvervolgning uitmondend in de Endlösung.	37, 42, 43, 44, 46, 47	37, 42, 43, 44, 46, 47
10. Televisie en computer (vanaf 1950)	10. Je plaatst historische gebeurtenissen, ontwikkelingen, verschijnselen en (handelingen en gedachten van) personen plaatsen in de tijd van televisie en computer (vanaf 1950) en je geeft er betekenis aan.	10.1. Nationalistische bewegingen in de koloniën en het streven naar onafhankelijkheid.	10.1.1. Je herkent welke rol nationale bewegingen speelden bij het verkrijgen van onafhankelijkheid in voorbeelden.	10.1.1. Je herkent welke rol nationale bewegingen speelden bij het verkrijgen van onafhankelijkheid in voorbeelden.	10.1.1. Je beschrijft de nationalistische bewegingen in de koloniën.	10.1.1. Je beschrijft de nationalistische bewegingen in de koloniën.	37, 38	37, 38
			n.v.t.	10.1.2. Je herkent in voorbeelden welke rol de Tweede Wereldoorlog heeft gespeeld bij het streven naar onafhankelijkheid.	10.1.2. Je legt uit aan de hand van een voorbeeld waarom de Tweede Wereldoorlog het streven naar onafhankelijkheid van koloniën heeft versneld.	10.1.2. Je legt uit waarom de Tweede Wereldoorlog het streven naar onafhankelijkheid van koloniën heeft versneld.	37, 38	37, 38
			n.v.t.	n.v.t.	10.1.3. Je beschrijft de rol die nationalistische bewegingen speelden in het verkrijgen van onafhankelijkheid aan de hand van een voorbeeld.	10.1.3. Je legt de rol uit die nationalistische bewegingen speelden in het verkrijgen van onafhankelijkheid.	37, 38	37, 38
		10.2. De blokvorming tussen Oost en West en de Koude Oorlog.	10.2.1. Je herkent de spanningen tussen de Sovjetunie en de V.S. ten tijde van de Koude Oorlog in voorbeelden.	10.2.1. Je geeft voorbeelden van de spanningen tussen de Sovjetunie en de V.S. ten tijde van de Koude Oorlog.	10.2.1. Je beschrijft het tot stand komen van de blokvorming tussen Oost en West aan de hand van voorbeelden.	10.2.1. Je beschrijft het proces van blokvorming tussen Oost en West.	37, 38	37, 38
			n.v.t.	n.v.t.	10.2.2. Je legt de Koude Oorlog uit aan de hand van voorbeelden.	10.2.2. Je legt de Koude Oorlog uit aan de hand van voorbeelden.	37, 38	37, 38
		10.3. De Europese integratie.	n.v.t.	n.v.t.	10.3.1. Je legt een relatie tussen Europese eenwording, de Tweede Wereldoorlog en de Koude Oorlog.	10.3.1. Je legt een relatie tussen Europese eenwording, de Tweede Wereldoorlog en de Koude Oorlog.	37, 38	37, 38
		10.4. Sociaal-culturele veranderingen en toenemende pluriformiteit vanaf de jaren '60.	10.4.1. Je herkent sociaal-culturele veranderingen sinds de jaren zestig in voorbeelden.	10.4.1. Je geeft voorbeelden van de sociaal-culturele veranderingen sinds de jaren zestig.	10.4.1. Je beschrijft sociaal-culturele veranderingen vanaf de jaren zestig.	10.4.1. Je beschrijft sociaal-culturele veranderingen vanaf de jaren zestig.	37, 38	37, 38
			10.4.2. Je herkent het pluriforme karakter van de samenleving sinds de jaren '60 in voorbeelden.	10.4.2. Je geeft voorbeelden van het pluriforme karakter van de samenleving sinds de jaren '60.	10.4.2. Je beschrijft voorbeelden van de toenemende pluriformiteit vanaf de jaren '60.	10.4.2. Je beschrijft voorbeelden van de toenemende pluriformiteit vanaf de jaren '60.	37, 38	37, 38

SLO Leerdoelenkaart geschiedenis: gedifferentieerde beheersingsniveaus voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs

Kern	Leerdoel	Subkern	Niveau BB	Niveau KGT	Niveau havo	Niveau vwo	Kerdoelen toegepast bij vmbo	Kerdoelen toegepast bij havo-vwo	
V1. Omgaan met tijd en processen in het verleden		V.1.1. Tijdsbesef	V.1.1.1. Je ordent gebeurtenissen (uit je eigen leven) en gebeurtenissen, verschijnselen, ontwikkelingen en personen uit de geschiedenis met behulp van een tijdsbalk.	V.1.1.1. Je ordent gebeurtenissen uit het eigen leven en gebeurtenissen, verschijnselen, ontwikkelingen en personen uit de geschiedenis met behulp van een tijdsbalk.	V.1.1.1. Je ordent gebeurtenissen uit het eigen leven en gebeurtenissen, verschijnselen, ontwikkelingen en personen uit de geschiedenis met behulp van een tijdsbalk.	V.1.1.1. Je ordent gebeurtenissen uit het eigen leven en gebeurtenissen, verschijnselen, ontwikkelingen en personen uit de geschiedenis met behulp van een tijdsbalk ordenen.	40	40	
			V.1.1.2. Je gebruikt de volgende aanduidingen van tijd en tijdsindelingen: dagen, weken, maanden, jaargetijden, jaren, eeuwen, tijdvakken, perioden en jaartelling.	V.1.1.2. Je gebruikt de volgende aanduidingen van tijd en tijdsindelingen: jaren, eeuwen, tijdvakken, perioden en jaartelling.	V.1.1.2. Je gebruikt de volgende aanduidingen van tijd en tijdsindelingen: jaren, eeuwen, tijdvakken, perioden en jaartelling.	V.1.1.2. Je gebruikt de volgende aanduidingen van tijd en tijdsindelingen: jaren, eeuwen, tijdvakken, perioden en jaartelling.	40	40	
			n.v.t.	V.1.1.3. Je plaatst historische gebeurtenissen en verschijnselen in het juiste tijdvak.	V.1.1.3. Je plaatst de tien tijdvakken in de periodes Prehistorie, Oudheid, Middeleeuwen, Vroegmoderne Tijd en Moderne Tijd.	V.1.1.3. Je plaatst de tien tijdvakken in de periodes Prehistorie, Oudheid, Middeleeuwen, Vroegmoderne Tijd en Moderne Tijd.	40	40	
			n.v.t.	n.v.t.	V.1.1.4. Je geeft een verklaring voor de westers-christelijke jaartelling.	V.1.1.4. Je geeft een verklaring voor de westers-christelijke en een andere jaartelling.	40	40	
			n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	V.1.1.5. Je legt uit dat de indeling van de geschiedenis in perioden niet overal ter wereld op dezelfde wijze gebeurt.	40	40	
		V.1.2. Causaliteit	V.1.2.1. Je onderscheidt in historische gebeurtenissen, verschijnselen en ontwikkelingen, oorzaken en gevolgen.	V.1.2.1. Je geeft naar aanleiding van een eenvoudige historische vraagstelling verklaringen voor historische gebeurtenissen, verschijnselen en ontwikkelingen.	V.1.2.1. Je geeft naar aanleiding van een eenvoudige historische vraagstelling verklaringen voor historische gebeurtenissen, verschijnselen en ontwikkelingen.	V.1.2.1. Je geeft naar aanleiding van een eenvoudige historische vraagstelling verklaringen geven voor historische gebeurtenissen, verschijnselen en ontwikkelingen.	40	40	
			n.v.t.	V.1.2.2. Je houdt rekening mee dat bij historische verklaringen meestal sprake is van meer oorzaken en gevolgen.	V.1.2.2. Je houdt er rekening mee dat er bij historische verklaringen meestal sprake is van meer oorzaken en gevolgen.	V.1.2.2. Je houdt er rekening mee dat er bij historische verklaringen meestal sprake is van meer oorzaken en gevolgen.	40	40	
			n.v.t.	V.1.2.3. Je maakt onderscheid maken tussen aanleiding en oorzaak.	V.1.2.3. Je maakt onderscheid maken tussen aanleiding en oorzaak.	V.1.2.3. Je maakt onderscheid maken tussen aanleiding en oorzaak.	40	40	
			n.v.t.	n.v.t.	V.1.2.4. Je maakt onderscheid tussen oorzaken en gevolgen van meer en minder belang.	V.1.2.4. Je maakt onderscheid tussen oorzaken en gevolgen van meer en minder belang.	40	40	
			n.v.t.	n.v.t.	V.1.2.5. Je maakt onderscheid tussen oorzaken en gevolgen op politiek-bestuurlijk, sociaal, economisch en cultureel- mentaal (waaronder godsdienstig) terrein.	V.1.2.5. Je maakt onderscheidtussen oorzaken en gevolgen op politiek-bestuurlijk, sociaal, economisch en cultureel- mentaal (waaronder godsdienstig) terrein.	40	40	
			n.v.t.	n.v.t.	V.1.2.6. Je maakt onderscheid tussen bedoelde en onbedoelde gevolgen.	V.1.2.6. Je maakt onderscheid tussen bedoelde en onbedoelde gevolgen.	40	40	
			n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	V.1.2.7. Je maakt onderscheid tussen korte en lange termijn gevolgen.	40	40	
		V.1.3. Continuïteit en verandering	V.1.3.1. Je vergelijkt historische en hedendaagse situaties met elkaar.	V.1.3.1. Je vergelijkt situaties uit verschillende tijdvakken met elkaar en met het heden.	V.1.3.1. Je vergelijkt situaties uit verschillende tijdvakken met elkaar en met het heden.	V.1.3.1. Je vergelijkt situaties uit verschillende tijdvakken met elkaar en met het heden.	40	40	
			V.1.3.2. Je onderscheidt wat veranderd is en wat hetzelfde is gebleven.	V.1.3.2. Je onderscheidt wat veranderd is of hetzelfde is gebleven.	V.1.3.2. Je onderscheidt wat veranderd is of hetzelfde is gebleven.	V.1.3.2. Je onderscheidt wat veranderd is of hetzelfde is gebleven.	40	40	
			n.v.t.	n.v.t.	V.1.3.3. Je onderscheidt historische veranderingen in tempo (tamelijk snel en plotseling of langzaam en geleidelijk) en intensiteit.	V.1.3.3. He onderscheidt historische veranderingen in tempo (tamelijk snel en plotseling of langzaam en geleidelijk), duur, schaal, intensiteit, en omvang.	40	40	
	V.2. Interpreten van het verleden		V.2.1. Standplaatsgebondenheid	V.2.1.1. Je beseft dat het gedrag van mensen (denken en doen) mede bepaald wordt door opvattingen (normen en waarden) in een bepaalde tijd en op een bepaalde plaats.	V.2.1.1. Je verklaart menselijk gedrag (denken en doen) in het verleden en houdt daarbij rekening met opvattingen, waarden en motieven van mensen in het verleden en het heden.	V.2.1.1. Je verklaart menselijk gedrag (denken en doen) in het verleden en houdt daarbij rekening met opvattingen, waarden en motieven van mensen in het verleden en het heden.	V.2.1.1. Je verklaart menselijk gedrag (denken en doen) in het verleden en houdt daarbij rekening met opvattingen, waarden en motieven van mensen in het verleden en het heden.	40	40
				n.v.t.	V.2.1.2. Je houdt er rekening mee dat mensen in andere tijden niet over dezelfde kennis konden beschikken als wij nu.	V.2.1.2. Je houdt er rekening mee dat mensen in andere tijden niet over dezelfde kennis konden beschikken als wij nu.	V.2.1.2. Je houdt er rekening mee dat mensen in andere tijden niet over dezelfde kennis konden beschikken als wij nu.	40	40
			V.2.2. Bron en vraagstelling	V.2.2.1. Je beantwoordt een eenvoudige (gegeven) historische vraag door uit (gegeven) bronnen passende informatie te verzamelen, te ordenen en conclusies te trekken.	V.2.2.1. Je formuleert vraagstellingen gericht op (historisch) onderzoek aan de hand van voorgelegde bronnen.	V.2.2.1. Je formuleert vraagstellingen en hypothesen gericht op (historisch) onderzoek aan de hand van voorgelegde bronnen.	V.2.2.1. Je formuleert vraagstellingen en hypothesen gericht op (historisch) onderzoek aan de hand van voorgelegde of zelf gezochte bronnen.	40	40
				V.2.2.2. Je verzamelt, ordent en verwerkt uit een historische atlas en andere bronnen (tekstbronnen, afbeeldingen, tabellen, grafieken) passende informatie met het oog op een historische vraag.	V.2.2.2. Je selecteert uit een historische atlas en andere bronnen (tekstbronnen, afbeeldingen, tabellen, grafieken) passende informatie en beoordeelt die met het oog op bruikbaarheid voor een historische vraagstelling.	V.2.2.2. Je selecteert uit een historische atlas en andere bronnen (tekstbronnen, afbeeldingen, tabellen, grafieken) passende informatie en beoordeelt die met het oog op bruikbaarheid voor een historische vraagstelling.	V.2.2.2. Je selecteert uit een historische atlas en andere bronnen (tekstbronnen, afbeeldingen, tabellen, grafieken) passende informatie en beoordeelt die met het oog op bruikbaarheid voor een historische vraagstelling.	40	40

SLO Leerdoelenkaart geschiedenis: gedifferentieerde beheersingsniveaus voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs

Kern	Leerdoel	Subkern	Niveau BB	Niveau KGT	Niveau havo	Niveau vwo	Kerdoelen toegepast bij vmbo	Kerdoelen toegepast bij havo-vwo
V.2. Interpretieren van het verleden		V.2.2. Bron en vraagstelling	n.v.t.	V.2.2.3. Je selecteert uit bronnen passende informatie en beoordeelt die met het oog op betrouwbaarheid voor een historische vraagstelling.	V.2.2.3. Je selecteert uit bronnen passende informatie en beoordeelt die met het oog op betrouwbaarheid voor een historische vraagstelling.	V.2.2.3. Je selecteert uit bronnen passende informatie en beoordeelt die met het oog op betrouwbaarheid voor een historische vraagstelling.	40	40
			n.v.t.	V.2.2.4. Je selecteert uit bronnen passende informatie met het oog op representativiteit voor een historische vraagstelling.	V.2.2.4. Je selecteert uit bronnen passende informatie met het oog op representativiteit voor een historische vraagstelling.	V.2.2.4. Je selecteert uit bronnen passende informatie met het oog op representativiteit voor een historische vraagstelling.	40	40
			n.v.t.	V.2.2.5. Je beantwoordt vragen bij spotprenten.	V.2.2.5. Je analyseert spotprenten aan de hand van vragen.	V.2.2.5. Je analyseert zelfstandig spotprenten.	40	40
			n.v.t.	V.2.2.6. Je trekt conclusies uit een beperkte hoeveelheid (aangereikte) onderzoeksgegevens en doet daarvan kort verslag of je geeft een korte presentatie.	V.2.2.6. Je trekt conclusies uit (aangereikte) onderzoeksgegevens en doet daarvan verslag of je geeft een presentatie.	V.2.2.6. Je trekt conclusies uit een zelf bedacht onderzoek en doet daarvan verslag met een consistente bibliografie of je geeft een presentatie.	40	40
			n.v.t.	V.2.2.7. Je ondersteunt uitspraken met argumenten.	V.2.2.7. Je ondersteunt uitspraken met argumenten.	V.2.2.7. Je ondersteunt uitspraken met argumenten.	40	40
			n.v.t.	V.2.2.8. Je geeft een eigen standpunt weer over historische gebeurtenissen licht deze kort toe.	V.2.2.8. Je geeft een eigen standpunt over historische gebeurtenissen, verschijnselen en ontwikkelingen weer en onderbouwt die met argumenten.	V.2.2.8. Je geeft een eigen standpunt over historische gebeurtenissen, verschijnselen en ontwikkelingen weer en onderbouwt die met argumenten.	40	40
			n.v.t.	n.v.t.	V.2.2.9. Je herkent aan de hand van voorbeelden dat geschiedverhalen een constructie zijn van het verleden.	V.2.2.9. Je legt uit dat geschiedverhalen een constructie zijn van het verleden.	40	40
V.3. Betekenis geven aan het verleden		V.3.1. Betekenis geven aan en oordelen over het verleden	V.3.1.1. Je herkent de betekenis van historische gebeurtenissen voor het heden.	V.3.1.1. Je herkent de betekenis van historische gebeurtenissen, verschijnselen en ontwikkelingen voor het heden.	V.3.1. Je herkent de betekenis van historische gebeurtenissen, verschijnselen en ontwikkelingen voor het heden.	V.3.1.1. Je herkent de betekenis van historische gebeurtenissen, verschijnselen en ontwikkelingen voor het heden.	40	40
			V.3.1.2. Onderscheid maken tussen feiten en meningen.	V.3.1.2. Je houdt bij het betekenis geven aan heden en verleden rekening met het onderscheid tussen feiten en meningen.	V.3.1.2. Je houdt bij het betekenis geven aan heden en verleden rekening met het onderscheid tussen feiten en meningen.	V.3.1.2. Je houdt bij het betekenis geven aan heden en verleden rekening met het onderscheid tussen feiten en meningen.	40	40
			n.v.t.	V.3.1.3. Je houdt er bij het betekenis geven aan heden en verleden rekening mee dat gedrag en ideeën van mensen door tijd, situatie en achtergrond worden bepaald.	V.3.1.3. Je houdt er bij het betekenis geven aan heden en verleden rekening mee dat gedrag en ideeën van mensen door tijd, situatie en achtergrond worden bepaald.	V.3.1.3. Je houdt er bij het betekenis geven aan heden en verleden rekening mee dat gedrag en ideeën van mensen door tijd, situatie en achtergrond worden bepaald.	40	40
AV1. Redeneervaardigheid	AV1. Je kunt een onderbouwde uitleg, verklaring of oordeel geven met als doel iets uit te leggen of iemand ergens van te overtuigen.	AV1.1 Verhelderen van het onderwerp	AV1.1.1 Je verheldert een onderwerp door er enkele vragen over te stellen	AV1.1.1 Je verheldert een onderwerp met eigen kennis en nieuw verworven informatie.	AV1.1.1 Je verheldert een onderwerp met eigen kennis en nieuw verworven informatie.	AV1.1.1 Je verheldert een onderwerp met eigen kennis en nieuw verworven informatie.	36	36
			n.v.t.	AV1.1.2 Je beoordeelt informatie op bruikbaarheid voor het verhelderen van het onderwerp.	AV1.1.2 Je beoordeelt informatie op bruikbaarheid voor het verhelderen van het onderwerp.	AV1.1.2 Je beoordeelt informatie op bruikbaarheid voor het verhelderen van het onderwerp.	36	36
			n.v.t.	n.v.t.	AV1.1.3 Je stelt betekenisvolle vragen om het onderwerp nader te verkennen en te verhelderen.	AV1.1.3 Je stelt betekenisvolle vragen om het onderwerp nader te verkennen en te verhelderen.	36	36
		AV1.2 Wegen en waarderen van belangen	AV1.2.1 Je gebruikt argumenten voor een waardering van of mening over een onderwerp.	AV1.2.1 Je gebruikt vakinhoudelijke argumenten voor een waardering van of mening over een onderwerp.	AV1.2.1 Je gebruikt vakinhoudelijke argumenten of criteria voor een waardering van of mening over een onderwerp.	AV1.2.1 Je gebruikt vakinhoudelijke argumenten of criteria voor een waardering van of mening over een onderwerp.	36	36
			AV1.2.2 Je kijkt welk belang mensen hebben bij een ingenomen standpunt.	AV1.2.2 Je kijkt welk belang mensen hebben bij een ingenomen standpunt.	AV1.2.2 Je onderscheidt belangen van mensen of groepen en brengt deze in verband met een ingenomen standpunt.	AV1.2.2 Je onderscheidt belangen van mensen of groepen en brengt deze in verband met een ingenomen standpunt.	36	36
			AV1.2.3 Je verplaatst je in opvattingen, waarden en motieven van anderen.	AV1.2.3 Je verplaatst je in opvattingen, waarden en motieven van anderen.	AV1.2.3 Je verplaatst je in opvattingen, waarden en motieven van anderen.	AV1.2.3 Je verplaatst je in opvattingen, waarden en motieven van anderen.	36	36
			AV1.2.4 Je vergelijkt opvattingen, waarden en motieven van anderen met die van jezelf.	AV1.2.4 Je vergelijkt opvattingen, waarden en motieven van anderen met die van jezelf.	AV1.2.4 Je vergelijkt opvattingen, waarden en motieven van anderen met die van jezelf.	AV1.2.4 Je vergelijkt opvattingen, waarden en motieven van anderen met die van jezelf.	36	36
		AV1.3 Bepalen van eigen oordeel en mening	AV1.3.1 Je geeft argumenten voor een standpunt en kunt dit onderbouwen met vakinhoudelijke kennis.	AV1.3.1 Je geeft argumenten voor een standpunt en kunt dit onderbouwen met vakinhoudelijke kennis.	AV1.3.1 Je geeft argumenten voor een standpunt en kunt dit onderbouwen met vakinhoudelijke kennis.	AV1.3.1 Je geeft argumenten voor een standpunt en kunt dit onderbouwen met vakinhoudelijke kennis.	36	36
			n.v.t.	n.v.t.	AV1.3.2 Je herkent in bronnen ingenomen standpunten.	AV1.3.2 Je herkent in bronnen ingenomen standpunten.	36	36
			n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	AV1.3.3 Je herkent in bronnen vooroordelen.	36	36
		AV1.4 Rapporteren van eigen oordeel of mening	AV1.4.1 Je doet verslag van een ingenomen standpunt of mening	AV1.4.1 Je doet verslag van een ingenomen standpunt of mening.	AV1.4.1 Je doet verslag van een ingenomen standpunt of mening en legt die uit aan anderen.	AV1.4.1 Je doet verslag van een ingenomen standpunt of mening en legt die uit aan anderen.	36	36
			AV1.5.1 Je geeft een oordeel over argumenten die anderen aanvoeren.	AV1.5.1 Je geeft een oordeel over argumenten die anderen aanvoeren.	AV1.5.1 Je geeft een oordeel over argumenten die anderen aanvoeren en licht dat oordeel toe.	AV1.5.1 Je geeft een oordeel over argumenten die anderen aanvoeren en licht dat oordeel toe.	36	36
		AV1.5 Waarderen van de oordelen of meningen van anderen	AV1.5.2 Je gaat respectvol om met de mening van anderen.	AV1.5.2 Je gaat respectvol om met de mening van anderen.	AV1.5.2 Je gaat respectvol om met de mening van anderen.	AV1.5.2 Je gaat respectvol om met de mening van anderen.	36	36
			AV1.5.3 Je accepteert kritiek van anderen en weegt die kritiek.	AV1.5.3 Je accepteert kritiek van anderen en weegt die kritiek.	AV1.5.3 Je accepteert kritiek van anderen en weegt die kritiek.	AV1.5.3 Je accepteert kritiek van anderen en weegt die kritiek.	36	36

SLO Leerdoelenkaart geschiedenis: gedifferentieerde beheersingsniveaus voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs

Kern	Leerdoel	Subkern	Niveau BB	Niveau KGT	Niveau havo	Niveau vwo	Kerdoelen toegepast bij vmbo	Kerdoelen toegepast bij havo-vwo
AV2. Informatievaardigheid	AV2.1. Je kunt vaststellen welke informatie je nodig hebt en op basis daarvan kritisch en systematisch informatie zoeken, selecteren en verwerken en deze op bruikbaarheid en betrouwbaarheid beoordelen. Je kunt het zoekproces en de resultaten daarvan kritisch evalueren.	AV2.1 Informatiebehoefte bepalen	AV2.1.1 Je bepaalt welke informatie nodig is voor het beantwoorden van een vraag.	AV2.1.1 Je bepaalt welke informatie nodig is voor het beantwoorden van een vraag.	AV2.1.1 Je bepaalt welke informatie nodig is voor het beantwoorden van een vraag.	AV2.1.1 Je bepaalt welke informatie nodig is voor het beantwoorden van een vraag.	40, 41	40, 41
		AV2.2 Zoekstrategie bepalen	n.v.t.	n.v.t.	AV2.2.1 Je gaat na welke informatiebron(nen) beschikbaar is/zijn voor het vinden van de informatie en waar die informatiebron(nen) te vinden is/zijn.	AV2.2.1 Je gaat na welke informatiebron(nen) beschikbaar is/zijn voor het vinden van de informatie en waar die informatiebron(nen) te vinden is/zijn.	40, 41	40, 41
			n.v.t.	AV2.2.2 Je maakt een relevante keuze uit de gegeven informatiebronnen.	AV2.2.2 Je maakt een relevante keuze uit de beschikbare informatiebronnen.	AV2.2.2 Je maakt een relevante keuze uit de beschikbare informatiebronnen.	40, 41	40, 41
			AV2.2.3 Je bepaalt hoe je de benodigde informatie het best uit de gegeven informatiebron(nen) kunt selecteren. Bij gebruik van internet kun je gegeven trefwoorden gebruiken.	AV2.2.3 Je bepaalt hoe je de benodigde informatie het best uit de informatiebron(nen) kunt selecteren. Bij gebruik van internet kun je geschikte trefwoorden gebruiken.	AV2.2.3 Je bepaalt hoe je de benodigde informatie het best uit de informatiebron(nen) kunt selecteren. Bij gebruik van internet kun je geschikte trefwoorden gebruiken en gebruik maken van geavanceerd zoeken.	AV2.2.3 Je bepaalt hoe je de benodigde informatie het best uit de informatiebron(nen) kunt selecteren. Bij gebruik van internet kun je geschikte trefwoorden gebruiken en gebruik maken van geavanceerd zoeken.	40, 41	40, 41
		AV2.3 Verwerven en beoordelen van informatie	AV2.3.1 Je verzamelt, met behulp van aanwijzingen, uit de gegeven informatiebron(nen) de informatie die nodig is.	AV2.3.1 Je verzamelt, met behulp van aanwijzingen, informatie uit de gevonden informatiebron(nen) en maakt daaruit een relevante keuze.	AV2.3.1 Je verzamelt informatie uit de gevonden informatiebron(nen) en maakt daaruit een relevante keuze.	AV2.3.1 Je verzamelt informatie uit de gevonden informatiebron(nen) en maakt daaruit een relevante keuze.	40, 41	40, 41
			AV2.3.2 Je beoordeelt de informatie op bruikbaarheid en betrouwbaarheid voor het beantwoorden van de vraag met behulp van aanwijzingen.	AV2.3.2 Je beoordeelt de informatie op bruikbaarheid en betrouwbaarheid voor het beantwoorden van de vraag met behulp van aanwijzingen.	AV2.3.2 Je beoordeelt de informatie op bruikbaarheid en betrouwbaarheid voor het beantwoorden van de vraag met behulp van aanwijzingen.	AV2.3.2 Je beoordeelt de informatie op bruikbaarheid en betrouwbaarheid voor het beantwoorden van de vraag met behulp van aanwijzingen.	40, 41	40, 41
		AV2.4 Verwerken van informatie	AV2.4.1 Je verwerkt de gevonden informatie, aan de hand van aanwijzingen, tot een antwoord op de vraag.	AV2.4.1 Je verwerkt de gevonden informatie, aan de hand van aanwijzingen, tot een antwoord op de vraag.	AV2.4.1 Je verwerkt de gevonden informatie tot een antwoord op de vraag.	AV2.4.1 Je verwerkt de gevonden informatie tot een antwoord op de vraag.	40, 41	40, 41
AV2.5 Presenteren van informatie	AV2.5.1 Je presenteert de gevonden informatie aan de hand van aanwijzingen.	AV2.5.1 Je presenteert de gevonden informatie aan de hand van aanwijzingen.	AV2.5.1 Je presenteert de gevonden informatie op een voor het doel geschikte wijze.	AV2.5.1 Je presenteert de gevonden informatie op een voor het doel en publiek geschikte wijze.	40, 41	40, 41		
AV2.6 Evalueren	AV2.6.1 Je evalueert het zoekproces en de resultaten van dat zoekproces aan de hand van aanwijzingen.	AV2.6.1 Je evalueert het zoekproces en de resultaten van dat zoekproces aan de hand van aanwijzingen.	AV2.6.1 Je evalueert het zoekproces en de resultaten van dat zoekproces.	AV2.6.1 Je evalueert het zoekproces en de resultaten van dat zoekproces.	40, 41	40, 41		
AV3. Onderzoeksvaardigheid	AV3. Je kunt een onderzoek opzetten en uitvoeren	AV3.1 Onderzoeksvraag formuleren	AV3.1.1 Je kiest een onderwerp voor je onderzoek.	AV3.1.1 Je kiest een onderwerp voor je onderzoek.	AV3.1.1 Je kiest een onderwerp voor je onderzoek.	AV3.1.1 Je kiest een onderwerp voor je onderzoek.	39	39
			AV3.1.2 Je formuleert een (eenvoudige) onderzoeksvraag.	AV3.1.2 Je formuleert een (eenvoudige) onderzoeksvraag.	AV3.1.2 Je formuleert een onderzoekbare hoofdvraag of hypothese voor je onderzoek.	AV3.1.2 Je formuleert een onderzoekbare hoofdvraag of hypothese voor je onderzoek.	39	39
			n.v.t.	AV3.1.3 Je formuleert een of twee deelvragen.	AV3.1.3 Je formuleert enkele deelvragen bij de hoofdvraag of hypothese.	AV3.1.3 Je formuleert deelvragen bij de hoofdvraag of hypothese.	39	39
		AV3.2 Informatiebehoefte bepalen	n.v.t.	n.v.t.	AV3.2.1 Je gaat na welke informatiebron(nen) (literatuur, interviews, enquêtes, enz.) beschikbaar is/zijn voor het vinden van de informatie en waar die informatiebron(nen) te vinden is/zijn.	AV3.2.1 Je gaat na welke informatiebron(nen) (literatuur, interviews, enquêtes, enz.) beschikbaar is/zijn voor het vinden van de informatie en waar die informatiebron(nen) te vinden is/zijn.	39	39
			AV3.2.2 Je gebruikt de bronnen die gegeven zijn.	AV3.2.2 Je maakt een relevante keuze uit de gegeven bronnen.	AV3.2.2 Je maakt een relevante keuze uit de beschikbare bronnen.	AV3.2.2 Je maakt een relevante keuze uit de beschikbare bronnen.	39	39
		AV3.3 Selecteren van de onderzoeksmethode	AV3.3.1 Je gebruikt de gegeven onderzoeksmethode.	AV3.3.1 Je gebruikt de gegeven onderzoeksmethode.	AV3.3.1 Je kiest, uit een gegeven lijst, een onderzoeksmethode die past bij de hoofdvraag.	AV3.3.1 Je kiest een onderzoeksmethode die past bij de hoofdvraag.	39	39
		AV3.4 Opzet en planning van het onderzoek	AV3.4.1 Je neemt kennis van het stappenplan en de planning.	AV3.4.1 Je neemt kennis van het stappenplan en de planning.	AV3.4.1 Je stelt een stappenplan op voor het onderzoek en maakt een planning.	AV3.4.1 Je stelt een stappenplan voor het onderzoek op en maakt een planning.	39	39
		AV3.5 Uitvoeren van een onderzoeksmethode	AV3.5.1 Je voert het onderzoek uit volgens het stappenplan en de planning.	AV3.5.1 Je voert het onderzoek uit volgens het stappenplan en de planning.	AV3.5.1 Je voert het onderzoek uit volgens je eigen stappenplan en planning.	AV3.5.1 Je voert het onderzoek uit volgens je eigen stappenplan en planning.	39	39
		AV3.6 Verwerven en beoordelen van informatie	AV3.6.1 Je selecteert informatie op basis van een gegeven (invulschema). Bij gebruik van internet kun je gegeven trefwoorden gebruiken.	AV3.6.1 Je bepaalt hoe je de benodigde informatie het best uit de informatiebron(nen) kunt selecteren. Bij gebruik van internet kun je gegeven trefwoorden gebruiken.	AV3.6.1 Je bepaalt hoe je de benodigde informatie het best uit de informatiebron(nen) kunt selecteren. Bij gebruik van internet kun je geschikte trefwoorden gebruiken en gebruik maken van geavanceerd zoeken.	AV3.6.1 Je bepaalt hoe je de benodigde informatie het best uit de informatiebron(nen) kunt selecteren. Bij gebruik van internet kun je geschikte trefwoorden gebruiken en gebruik maken van geavanceerd zoeken.	39	39
			AV3.6.2 Je verzamelt relevante informatie en maakt daaruit een relevante keuze met behulp van aanwijzingen.	AV3.6.2 Je verzamelt relevante informatie en maakt daaruit een relevante keuze met behulp van aanwijzingen.	AV3.6.2 Je verzamelt relevante informatie en maakt daaruit een relevante keuze.	AV3.6.2 Je verzamelt relevante informatie en maakt daaruit een relevante keuze.	39	39
			AV3.6.3 Je beoordeelt de informatie op bruikbaarheid en betrouwbaarheid voor het beantwoorden van de onderzoeksvraag met behulp van aanwijzingen.	AV3.6.3 Je beoordeelt de informatie op bruikbaarheid en betrouwbaarheid voor het beantwoorden van de onderzoeksvraag met behulp van aanwijzingen.	AV3.6.3 Je beoordeelt de informatie op bruikbaarheid en betrouwbaarheid voor het beantwoorden van de onderzoeksvraag.	AV3.6.3 Je beoordeelt de informatie op bruikbaarheid en betrouwbaarheid voor het beantwoorden van de onderzoeksvraag.	39	39
			n.v.t.	n.v.t.	AV3.6.4 Je vergelijkt informatie uit verschillende bronnen met elkaar en weegt de verschillen.	AV3.6.4 Je vergelijkt informatie uit verschillende bronnen met elkaar en weegt de verschillen.	39	39
		AV3.7 Verwerken van informatie	AV3.7.1 Je verwerkt de gevonden informatie aan de hand van aanwijzingen.	AV3.7.1 Je verwerkt de gevonden informatie aan de hand van aanwijzingen.	AV3.7.1 Je verwerkt de gevonden informatie.	AV3.7.1 Je verwerkt de gevonden informatie.	39	39

SLO Leerdoelenkaart geschiedenis: gedifferentieerde beheersingsniveaus voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs

Kern	Leerdoel	Subkern	Niveau BB	Niveau KGT	Niveau havo	Niveau vwo	Kerdoelen toegepast bij vmbo	Kerdoelen toegepast bij havo-vwo		
AV3. Onderzoeks-vaardigheid	AV3. Je kunt een onderzoek opzetten en uitvoeren	AV3.7 Verwerken van informatie	AV3.7.2 Je formuleert een antwoord op de onderzoeksvraag.	AV3.7.2 Je formuleert een antwoord op de deelvragen en de hoofdvraag.	AV3.7.2 Je formuleert een antwoord op de deelvragen en de hoofdvraag.	AV3.7.2 Je formuleert een antwoord op de deelvragen en de hoofdvraag.	39	39		
			n.v.t.	n.v.t.	AV3.7.3 Je trekt relevante conclusies uit het onderzoek.	AV3.7.3 Je trekt relevante conclusies uit het onderzoek.	39	39		
			AV3.7.4. Je vermeldt de gebruikte bronnen in een literatuurlijst.	AV3.7.4. Je vermeldt de gebruikte bronnen in een literatuurlijst.	AV3.7.4. Je vermeldt de gebruikte bronnen in een literatuurlijst die voldoet aan opgegeven eisen.	AV3.7.4. Je vermeldt de gebruikte bronnen in een literatuurlijst die voldoet aan de APA eisen.	39	39		
		AV3.8 Presenteren van de onderzoeksresultaten.	AV3.8.1 Je presenteert de onderzoeksresultaten in een schriftelijk verslag, volgens een gegeven format.	AV3.8.1 Je presenteert de onderzoeksresultaten in een schriftelijk verslag, volgens een gegeven format.	AV3.8.1 Je presenteert de onderzoeksresultaten op een voor het doel geschikte wijze.	AV3.8.1 Je presenteert de onderzoeksresultaten op een voor het doel en publiek geschikte wijze.	39	39		
			AV3.8.2 Je doet in een korte mondelinge presentatie verslag van het onderzoeksresultaat.	AV3.8.2 Je doet in een korte mondelinge presentatie verslag van het onderzoeksresultaat.	AV3.8.2 Je doet in een mondelinge presentatie verslag van de onderzoeksresultaten op een voor het doel geschikte wijze.	AV3.8.2 Je doet in een mondelinge presentatie verslag van de onderzoeksresultaten op een voor het doel en publiek geschikte wijze.	39	39		
		AV3.9 Evalueren	AV3.9.1 Je evalueert het onderzoeksproces aan de hand van aanwijzingen.	AV3.9.1 Je evalueert het onderzoeksproces aan de hand van aanwijzingen.	AV3.9.1 Je evalueert het onderzoeksproces en geeft aan welke verbeteringen mogelijk zijn.	AV3.9.1 Je evalueert het onderzoeksproces en geeft aan welke verbeteringen mogelijk zijn.	39	39		
			AV3.9.1 Je evalueert de resultaten van het onderzoek aan de hand van aanwijzingen.	AV3.9.1 Je evalueert de resultaten van het onderzoek aan de hand van aanwijzingen.	AV3.9.1 Je evalueert de resultaten van het onderzoek.	AV3.9.1 Je evalueert de resultaten van het onderzoek en geeft aan welk vervolgonderzoek nodig is.	39	39		
		AV4. Presentatie-vaardigheid	AV4. Je geeft een mondelinge presentatie waarin je rekening houdt met het publiek.	AV4.1 Bepalen van de inhoud van een presentatie	AV4.1.1 Je kiest een onderwerp voor je presentatie.	AV4.1.1 Je kiest een onderwerp voor je presentatie.	AV4.1.1 Je kiest een onderwerp voor je presentatie.	AV4.1.1 Je kiest een onderwerp voor je presentatie.	39	39
					n.v.t.	n.v.t.	AV4.1.2 Je bakent af welke aspecten van het onderwerp in de presentatie aan de orde komen.	AV4.1.2 Je bakent af welke aspecten van het onderwerp in de presentatie aan de orde komen.	39	39
				AV4.2 Bepalen van de vorm en opbouw van de presentatie	AV4.2.1 Je maakt een presentatie met een heldere opbouw.	AV4.2.1 Je maakt een presentatie met een heldere opbouw.	AV4.2.1 Je maakt een presentatie met een heldere opbouw (een begin, middenstuk en afronding).	AV4.2.1 Je maakt een presentatie met een heldere opbouw (een begin, middenstuk en afronding).	39	39
n.v.t.	AV4.2.2 Je houdt je aan de afgesproken lengte van de presentatie.				AV4.2.2 Je houdt je aan de afgesproken lengte van de presentatie.	AV4.2.2 Je houdt je aan de afgesproken lengte van de presentatie.	39	39		
n.v.t.	n.v.t.				AV4.2.3 Je houdt in je presentatie rekening met de doelgroep.	AV4.2.3 Je presentatie is afgestemd op de doelgroep.	39	39		
AV4.3 Adequate hulpmiddelen gebruiken	n.v.t.			AV4.3.1 Je gebruikt een of enkele geschikte hulpmiddelen voor je presentatie, zoals PowerPoint en/of audio- of videofragmenten.	AV4.3.1 Je maakt een keuze uit hulpmiddelen voor je presentatie, zoals PowerPoint en/of audio- of videofragmenten.	AV4.3.1 Je maakt een geschikte keuze uit hulpmiddelen voor je presentatie, zoals PowerPoint en/of audio- of videofragmenten.	39	39		
	n.v.t.			AV4.3.2 Je maakt gebruik van tabellen, foto's, (schematische) tekeningen, kaartjes en/of tijdbalken.	AV4.3.2 Je maakt functioneel gebruik van tabellen, foto's, (schematische) tekeningen, kaartjes en/of tijdbalken.	AV4.3.2 Je maakt functioneel en afwisselend gebruik van tabellen, foto's, (schematische) tekeningen, kaartjes en/of tijdbalken.	39	39		
AV4.4 Presenteren	AV4.4.1 Je spreekt duidelijk, goed hoorbaar en niet te snel.			AV4.4.1 Je spreekt duidelijk, goed hoorbaar en niet te snel.	AV4.4.1 Je spreekt duidelijk, goed hoorbaar en niet te snel.	AV4.4.1 Je spreekt duidelijk, goed hoorbaar en niet te snel.	39	39		
	n.v.t.			AV4.4.2 Je hanteert correct taalgebruik.	AV4.4.2 Je hanteert correct taalgebruik.	AV4.4.2 Je hanteert correct taalgebruik dat is afgestemd op het publiek.	39	39		
	n.v.t.			AV4.4.3 Je hebt geregeld oogcontact met het publiek.	AV4.4.3 Je hebt geregeld oogcontact met het publiek.	AV4.4.3 Je hebt geregeld oogcontact met het publiek en gebruikt de juiste gebaren en gezichtsuitdrukking.	39	39		
AV4.5 Vragen beantwoorden	AV4.5.1 Je beantwoordt vragen uit het publiek.			AV4.5.1 Je geeft heldere en duidelijke antwoorden op vragen.	AV4.5.1 Je hebt aandacht voor vragen uit het publiek.	AV4.5.1 Je hebt aandacht voor vragen uit het publiek.	39	39		
	n.v.t.			n.v.t.	AV4.5.2 Je geeft heldere en duidelijke antwoorden op vragen.	AV4.5.2 Je geeft heldere en duidelijke antwoorden op vragen.	39	39		
AV4.6 Evaluatie en reflectie	AV4.6.1 Je vraagt je af of de vorm van je presentatie (nog) beter kan.			AV4.6.1 Je evalueert de vorm van de presentatie van je zelf en van anderen aan de hand van aanwijzingen.	AV4.6.1 Je evalueert de vorm van de presentatie van je zelf en van anderen en geeft aan welke verbeteringen mogelijk zijn.	AV4.6.1 Je evalueert de vorm van de presentatie van je zelf en van anderen en geeft aan welke verbeteringen mogelijk zijn.	39	39		
	AV4.6.1 Je evalueert de inhoud van de presentatie van je zelf en van anderen,			AV4.6.1 Je evalueert de inhoud van de presentatie van je zelf en van anderen aan de hand van aanwijzingen.	AV4.6.1 Je evalueert de inhoud van de presentatie van je zelf en van anderen en geeft aan welke verbeteringen mogelijk zijn.	AV4.6.1 Je evalueert de inhoud van de presentatie van je zelf en van anderen en geeft aan welke verbeteringen mogelijk zijn.	39	39		